

דפים קב — קג

קסג. המוכר לחברו קרקע (שאינה מסויימת ומוכרת לקונה) – באלו אופנים נכללים במכירה הטרשים או הנקבעים שבה, ובאלו אופנים אינם נכללים?

המשנה מחלקת בין נקעים או סלעים הגבוהים / עמוקים עשרה טפחים, (ורחבים ארבעה. רשב"ם, וכן הביא הרשב"א מהירושלמי. ויש חולקין — עריטב"א), שאלו נחשבים כמקום נפרד לעצמו ואינם נמדדים עמה, ובין פחות מעשרה, הנמדדים עמה.

(לשיטת רשב"ם — כל זה רק באומר 'בית כור עפר', שמשמע ראוי לזריעה. אבל 'בית כור' סתם — אפילו כולו סלעים, הגיעו. ולשיטת התוס' ושאר ראשונים — אין חילוק, שאין דרך להזכיר 'בית כור' 'בית סאה' אלא בקרקע המיועדת לזריעה. רא"ש, רי"ד).

אין חילוק בין נקעים המלאים מים שאינם ראויים לזריעה, בין שאינם מלאים. (רב פפא. וע' בהדושי הרשב"א). ואם אמר 'כבית כור עפר' (ולש"ר — גם 'בית כור' סתמא) — אפילו עמוקים או גבוהים יותר מעשרה — נמדדין עמה.

שטח הטרשים (וכן נקעים שאינם ראויים לזריעה. רשב"ם. ובטור משמע אפילו נקעים הראויים. ערש"ש) בסך הכל, לא יאה מעל בית ארבעת קבין לכוור. (1/45 מהשטח הכולל). וגם כשאמר 'כבית כור עפר'. רשב"ם, רא"ש, רא"ה, ר"ן). ואם הוא בית-ארבעת-קבין — דוקא כשהוא במפוזר ולא בריכוז. ונחלקו במידת הפיזור — אם בחמשת קבין או ברוב השדה. (יש מן הראשונים שנקטו שאין כאן מחלוקת, אלא תרוויהו בעינין). (ולדעה זו האחרונה, נסתפקו בגמרא כשרוב ד' קבין במיעוט השדה, ומיעוט מן הד' ברובה).

אם סך כל שטח הטרשים פחות מבית ארבעת קבין, אפילו הוא מרוכז — נמדד עמה. ובסלע יחידי (שבאמצע השדה, ולא בקצה, כדלהלן) — שיטת הרשב"ם שדינו כשיעור הטרשים. ויש אומרים (עפ"י הירושלמי. וגרסו גם בבבלי אחרת) שאם הוא בשטח בית רובע — אינו נמדד עם השדה. (ויש שיעורים נוספים בירו' — ע' בראשונים). ויש אומרים: סלע שיש לו שם לעצמו, אפילו קטן, אינו נמדד עמה.

סלע (או קבוצת סלעים) שבקצה השדה, אפילו בתוך גבולותיה המסומנים, אלא שהם סמוכים למיצר — אינו נמדד עמה, אפילו הוא נמוך מ' טפחים וקצר מד"ט. (ונסתפקו כשיש עפר מועט בינו ובין המיצר, או עפר מלמטה וסלע מלמעלה, וכן להפך. ועלה ב'תיקו'). ונסתפקו באופנים שונים כשצורת מיקום הטרשים מפריעה את החרישה באותו שטח.

(יש שחילקו בין סלעים הגבוהים ג' טפחים מהקרקע ובין נמוכים מג"ט, שבהם אפילו מרוכזים — נמדדים עמה. ורשב"ם חלק על דעה זו).

(נחלקו הראשונים כאשר הדין 'אין נמדדין עמה' — האם הם של המוכר או של הקונה).

דפים קג, קד, קו

קסד. המוכר לחברו קרקע מסויימת, ואמר לו בשעת המכר:

- א. 'בית כור עפר אני מוכר לך — מדה בחבל'.
 - ב. 'בית כור עפר אני מוכר לך — הן חסר הן יתר'.
 - ג. 'בית כור עפר אני מוכר לך'.
 - ד. 'בית כור עפר אני מוכר לך — בסימניו ובמצריו'.
- ומדדו ונמצאת יותר או פחות — מה דינם?